

ISTENHEZ
IGAZÁN MEGTÉRTT
LELEK,

Az az:

Olly rövid Prédikátzió, mellyben meg-mű-
togattatik, miképen kellefsék a' tévelygő Vallásból
ISTENhez térni, abban pedig állhatatosan meg-ma-
radni, akár mint hízelkedjék e' Világ, és a'

HITTÖL SZAKADTAKNAK
melly rettenetes az ő Végek ez Élet után.

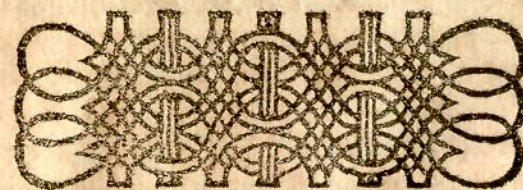
Mellyről,

Rövid TANITÁST tett a' *Helvetica Confessio* Érint
Reformáltatott Kolosvári Nemes Ekléfiában

DEÁKI JÓ'SEF,

KRISTUS' egyik méltatlan Szolgája.

1730 Éltendőben.



KOLOSVÁRATT,

Nyomt. SÁROS-PATAKI JÓ'SEF által,

1745 Éltendőben.

* * * * *

DEDICATIO.

Ez Hazában ama' Fejedelmi nagy
 BÀNFFI HÁZból Erederet vett és fépen ki-ágazott
 Méltóságos két Uri Atyafiaknak,
 Ama' Néhai Áldott Emlekezetű GENERALIS
 M-Németi GROF

GYULAI FERENTZ

UR' Ő EXCELLENTIÁJA' ARVA ÖZVEGYÉNEK,

MÉLTOSAGOS GROF

BÀNFFI MARIA

UR-ASZSZONYNAK,

És még ISTENünk' Méltóztatásából Élő és e' nehéz
 Időkben az ISTEN' Házában Nagy Örálló

MÉLTOSAGOS GROF BETHLENI

BETHLEN ÁDÁM

UR Ő EXCELLENTIÁJA',

az Erdélyi három *Natio* és *Statusok* mind Szelíd
 mind Bölts *Præsident*sének Élete' Kegyes Párjának,

MÉLTOSAGOS GROF

BÀNFFI KLARA

UR-ASZSZONYNAK,

Két Testvéreknek, és mind Ketten ez Hazában lévő
 Reform. Eklésiának drága Ékeségeinek, és ugyan
 Édes Anyyainak,

AZ UR ISTENTől állandó Bekefséget, lelki testi
 Örömet kívánok e' fómorú időkben.



A nem tudnám EXCELLENTIA-

toknak mind ketten *§.* Vallásunkban való áll-
batarósságát, Collegiuminkhoz és a' *§.* Ministe-
riumhoz való ritka kegyességét, nevezetesen a'
Sz. Irás' olvasásában, és a' nehez Sz. Irásbéli helyeknek a' Sz.
Lélek' tételje ferint való értelmének munkás fáradozással való
tudakozódását, az lávezítő intése ferint, Jan 5: 39. Tudakoz-
zatok az Irások, 's a' t. ha nem hallgattam volna Affonyi
Rendet fellyül múlt *§.* Discursusit Excellentiátoknak mind
ketten a' nehez *§.* Irásbéli helyekről, mellyekre bizony ki-tör-
lött homlokkal felelnek-meg még a' Tudós Emberek is, épen
nem mertem volna ezen második Prédikatiómat is Excellen-
tiátoknak dedicalni. De tudom mitsoda nyughatatlan Elmét
visel Excellentiátok a' Szent Irásnak vizsgálásában, tudom
magam Excellentiátokhoz való régi *§.* Kötelességemet és
melly sokszor én tölem tudakozott a' nehez Szent Irásbéli
Helyeknek egyenes értelméről. Bátorkoatom annakokáért
ezt is Excellentiátoknak dedicalni, reménlvén hogy nem
légen unalmas meg-olvasása, és fogja tartani Excellen-
tiátok olly betsületben, minéműlt érdemel ez a' fép Matéria
és nehez Textus.

Töltse-bé az UR ISTEN Mennyei Örömmel
EXCELLENTIATOKAT.



SZENT LETZKE.

Királyok 2 Könyv. V: 18. 19.

Ebben a' dologban legyen az UR kegyelmes a' te folgá-
nak, hogy mikor bé-mégyn az én Uram a' Rimmón'
Templomában, hogy ott imádkozzék; mert ő az én
kezemre támaszkodik, azonképen én-is meg-bajlok a'
Rimmón' Templomában, botsássa meg, kérlek, az UR
a' te folgádnak ebben a' dologban. És monda neki
Eliseus: Mennj-el békefességgel, és el-méne ő töle ugy-
mint egy mér földig.

Nem rekeztette-ki ISTEN a' maga Sanctuariumának,
Anyafentegyházának gondviselésétől, folgálatjá-
tól a' Fejedelmeket, és Fejedelmi 's Uri Embere-
ket, meg-határozta mindazonáltal e' mái napig azokat,
és hogy az ISTEN' Házának belső Igazgatására bé-mehes-
senek, meg nem engedte; hanem azt akarja, hogy Azok
a' Kapukban meg-álljanak, a' Papok beljebb menjenek, és
ha mi Áldozatot a' Fejedelmek és a' nagy Uri Emberek
akarnak tenni, azt a' Papok által vigyék véghez. Uj do-
lognak látszik ez első tekintettel, de nem én mondom,
hanem az ISTEN maga mondja, Ézékiel 44: 1, 2. 46: 1, 2.
(olvasátok-meg házaitoknál,.) Jól tudjuk, hogy ez a'
Templom az Uj Testamentomi Eklésiának emblemája.
Még az O Testamentomban sem engedte meg ISTEN azt
hogy a' Fejedelem és a' nagy Emberek addig mehesse-
nenek a' meddig a' Papok, 2Kron. 2: 6. Uzziás Király nem gon-
dol a' Papok' intésével, bé-mégyn a' Templomban a'
Papok' akaratja ellen, hogy a' füstölő Oltáron füstöljön,
a' Pa-

a' Papok eleibe állanak ezt mondván: Király nem te dolgozol, hanem az Áron Pap' Fiaié, menj-ki a' szent helyből; mert vétkeztél, meg-haraguvék a' Papokra és nem akarván ki-jöni mindjárt belpoklofsággal veré-meg Isten, mellyből holtig meg nem gyógyúla. Jéroboám felől-is így olvassuk *Kir. 1. Könyv. 13.* az Oltár mellé állott, és mikor az Isten' Szolgája egy prédikáló Ézéből meg-intené, ki-nyújtja kezét ezt mondván: fogjátok-meg ötöt, mindjárt meg-Éaráda a' keze a' Királynak, és olyanná lön mint egy darab ázfú-fa, és valameddig a' Próféta nem imádkozék érte meg sem mozdíthatá. *1. Kir. 13.* Miért tselekezi Isten az ilyen dolgokat, oka ez: Tánúljuk-meg azt, akármitsoda együgyű szegény emberek legyenek azok a' kiket Isten Papi hivatalra méltóztatott, de ha ők Papi hivatalokat jó lelki-eszmérettel követik, nem szabad a' külső embereknek azokat hűrtzolni, és véllek úgy bánni mint valami *privatus* emberekkel. *3. Mós. 21:8.* *Én népem fentnek tartsad ötöt; mert a' te Istenednek kenyérét ő áldozza-meg, fent legyen azért te előtted mert én-is a' ti meg-fentelötök f. vagyon.* Meg-lehet az, hogy igazságot szól valaki, de ha az Isten emberének *contemptus*ával meg-útálásával mondja-ki a' dolgot, nagyon vétkezik. Nem-is bátorságos az Igazságot a' nagy Emberekről mindenkor ki-mondani. Callisthenes Indusok nagy Philosophussa, mikor látná 's hallaná N. Sándor Indiákon mint puztít 's éget, eleiben mégyen Nagy Sándornak 's így szólítja-meg: *Sándor ha te Isten vagy, a' mint irod magadat Leveleidben, Hammonbéli Jupiter és Olympia Isten-Afrikony fiának lenni, ne vedd-el a' szegény emberektől a' miyek vagyon, hanem inkább adj, mert az Istenhez az illik, ha pedig ember vagy, Cogita te hominem esse, gondold meg hogy te-is ember vagy, te-is meg-bálsz.* Ezért meg-öleté N. Sándor a' nagy Philosophust. Igazságot mondanak Éliséus Prófétaának a' Bételbéli

telbéli gyermekek: *No fel kopasz, no fel kopasz,* mert kopasz vala, de mivelhogy tsúfságképen mondák kopasznak, azt írja a' *E. Historia Kir. 2. Könyvben, 42.* tsúfolódó Isjakat Éagatának-el a' Bételbéli erdőből ki-jövő két nőstény Medvék. Így járának az Achaziás Király' emberei, kiket a' Király Illyés után küldé a' Karmel hegyére, *contemptim* szólítja-meg a' Hadnagy az Isten' emberét, *Kir. 1. Könyv.* keservesen hallgatja, melly tsúfságoson szól hozzá az Hadnagy. Illyés-is így felel: *Ha én Isten' embere vagyok, jöjjön tűz le az Égből, és eméskén-meg tégedet, és a' te veled való ötven embereket,* tűz szálla-le az Égből és két Hadnagyokat 100. vitézlő renddel két versen hamuvá tön. Erre vezető példa vagyon a' Letzkében, mitsoda betsületben kell tartani az Isten' szolgait.

Námán a' Syriabéli Királynak Hadnagya meg-belpoklofodik, keresik mindenfelé az orvosságokat, de nints orvos, a' ki meg-tudja gyógyítani, mégyen az Éliséushoz, reménkedik azon, tégyen jól velle, az ilyen tanátsot ad: Hétfer feredjék-meg a' Jordán' vizébe, meg-haragzik Námán, (:mert azt gondolja vala, hogy majd valami drága orvos-sággal fogja illetni ötöt a' Próféta, :) így kiálta fel: Damaszkusnak úgy-mond nagy folyó-vizei Amama és Parpár avagy nem jobbak-é Izraelnek minden folyó-vizeinél? mások' javallására ugyan-tsak meg-tselekezi, meg-gyógyúl, azután bé-mégyen a' Próféta-hoz, *confiteal* fogadásokat fogad, bálványozó Isteni tiszteletiről le-mond, és arra kéri Éliséust, a' mi vagyon a' Letzkében.

Itt elsőben-is azt jegyzem-meg: Gyakorta kitsíny eszközök által nagy dolgokat szokott Isten véghez vinni azok közt, a' kik az Isten' tanátsára szoktak figyelmezní, itt egy szolgáló tanátsából méne ez a' bálványozó Fejedelem az Isten' emberéhez 's úgy gyógyúla-meg. Ha Abigail Dávidot az ő okos bezedével meg nem győzte volna,

Dávid nagy bűnbe ejtette volna magát, az honnan meg-
eszmérvén az Abigail bölts tanácsát, ilyen hálakat ad Istennek: 1 Sam. 25: 32. *Aldott az Izraelnek Ura Istene, 'sa't*

2. Azt jegyzem itt meg: Nem jól mondd hát Eretneknek azt az embert, a' ki azt az ISTENT imádja, a' ki a' Mennyet, Földet és a' Tengereket teremtetten. ez a' nagy bálványozó Fejedelem nem igéri azt Elifeusnak hogy az ő Vallására áll, hanem csak azt, hogy soha bizony többé a' Rimmont nem imádja, hanem csak az Elifeus Istenét, a' ki a' Mennyet, Földet és a' Tengereket teremtetten. még is így botsátja el ortzája elől: *Menny el békességgel. Tertullianus* is egy a' régi Szent életű emberek közül, ki élt URunk Születése után a' negyedik száz esztendőben, ezt írja egy munkájában: *Cave putes Hæreticum qui tenet Fundamentum, tenet Fundamentum, qui credit Patrem, Filium et Spiritum S.* az az: Ne mond Eretneknek a' ki tartja a' Fundamentomot, tartja a' Fundamentomot, a' ki hiszi az Atyát, a' Fiút és a' Szent Lelket.

Ha valaki csak immel ámmal olvassa ezt a' Sz. Írásbéli helyet, ebben ilyen nehézségre akad: úgy tétzik arra igiri magát ez a' Fejedelem, hogy noha ez után kegyesebb életet él; de minthogy ő a' Királynak olyan embere a' kihez fokott támaszkodni a' Király, azért néki a' Religióban élneskedni kell, a' Rimmon Templomában, bé-menvén, meg-kell magát hajtani, ezután-is azért ezt ne tulajdonítsa néki vétkül az Isten embere. De nem ez a' Námánnak értelme, csak figyelmezzünk jól a' Fókra, a' Sz. Nyelvben e' vagyon: *Be bo Adonaj bet Rimmon.* (Be bo Infinitivum Gerundium) in ingrediendo vel cum intravit. *Mikoron bé-ment az én Uram a' Rimmon Templomába,* úgy hogy nem a' jövődökről, hanem az el-múltakról vagyon a' Fő. Ezen 'Sidó Fő az egész Bibliában 15 helyeken

lyeken fordul elő, mindenütt ebben az értelemben hogy az el-múltakra, nem a' jövődökre nézzen. *Boch. P. 1. p. 899.*

Egész érteline azért ennek a' Fejedelmi ember favainak ez: Kérlek URam, mivelhogy a' Király valahánykor a' Rimmon Templomába bé-mégyen, az én kezemhez fokott támaszkodni, valamikor én eddig abba bé-mentem, és magamat abban a' Királynak meg-hajtottam, ha abban bűn volt, engedje-meg az én Uram.

Vagyon még egy nevezetes Fő בְּהִשְׁתַּחֲוִיָּה in adoratione mea. בְּהִשְׁתַּחֲוִיָּה enim nomen est non verbum, ezekből igyekeznek sokan ennek a' Fejedelmi embernek Námánnak tselekedetét és favait óltalmazni és jóra magyarázni, úgy hogy, ha azt mondaná is ő a' Királlyal együtt meg-hajol ez után-is a' Rimmon Templomában, a' nem azt tézi hogy ő ezután-is a' Királlyal egyben a' Rimmon Bálványának a' Király Istenének meg-hajol, hanem az a' meg-hajlás *Hischta-kavve* kettős *adoratior* tézen, külső meg hajlást le-borúlást egyiket, mellyel meg-hajtjuk magunkat és le-borúlunk mikor a' Királyoknak és Fejedelmeknek tíftelességet tézünk, mint a' Napkeletieknek e' Fokás vala. *Religiosa adoratior*, meg-hajlást, vagy tíftelesség-tételt. *Másodszor*, mellyel az egy élő Istennek Foktuk magunkat meg-hajtani és annak Isteni tífteletet adni.

Azért, ha azt a' 'Sidó Főlésnek formáját úgy vézfük is, hogy azzal jövődöre nem az el-múlt időre nézünk, így is bűn volna a' Námán' favaiban, mintha mondaná: Ha abban, hogy ő a' Király előtt abban a' Templomban meg-hajol ő vétkezik, azt engedje-meg néki a' Próféta. E' bizony nagy botránkozásnak lett volna így is alkalmatossága, mert így a' királyt imádta volna Námán a' Bálványban.

A' régi időkben az Imperatorok' képét közönséges hely-

helyre ki-függeztvén tisztelik vala a' Király birodalmában való minden emberek. Julianus (: *Apostata* :) ezt találta vólta fel, hogy a' Keresztényeket annál inkább a' bálványozásba ejthesse, a' maga képét olly mesterségesen tsináltatta 's tétette ki köz helyekre, hogy abban a' Jupiter képét és más több Bálvány-Istenekeit is bé-téteztvén e' titkos mesterséggel azt tselekedte, hogy a' Keresztények is mind az ő képe előtt, mind a' Bálványok előtt magokat meghajtanák, és azoknak ez álnok mesterség által tisztetséget tennének, hogy a' mire vagy erőszakkal, vagy ígéretekkel a' Szegény Keresztényeket nem hajthatá a' Bálványok' tiszteltire; álnok mesterséggel rá vehesse. Melly mesterséges tanácsát ez Imperátornak midőn a' Keresztényeknek ama' Serege a' melly hívatott *Legio Fulminatrix*nak, (: noha ezt némelly *Historicusok* Marcus Aurelius Imperátornak adják, hogy a' *Legio Fulminatrix* övé vólta :) maga képét is Julianusnak azontúl nem-tisztelték.

Két dolgot tselekezék azért itt Námán ez a' Fejedelmi ember. I. Magát egészzen az Izrael' Szent ISTENének tiszteletre és ajánlja mint a' ki azt nem felejtethi hogy ő ennek előtte a' Könek és a' Fának hajolt-meg, minekokaért botoságot kér eddig való bálványozásáról, és vallást tézen arról hogy ő eddig nem csak Bálványozó vólta, hanem a' bálványozásnak épen bátyja oázlopa, mert a' Király ő reá feküdt, ő hozzá támaszkodott valahánykor imádkozni a' Rimmon' Templomában bé-mégyen vala. *ψ. 18. Épen hasonló Confessio* ehez a' Dávidé az *LI. 'Sólt. ψ. 6. Tenéked csak Tenéked vétkeztem 's a' t.* II. Fogadást fogad hogy ő soha többör a' Rimmon' Templomában bé nem mégyen, és sem a' Rimmont sem más Bálvány Isteneiket nem tisztel az egy Eliséus' ISTENén kívül, a' Kit már meg-ismért Mennynek Földnek Tengernek Teremtőjének és egyetlen egy

egy igaz ISTENének lenni. Oh bódog Confessio! Bódog Áthatatóság és áthatatos Bódogság! A' Japóniai *Persecutioban* olvasunk ilyen dolgot: Meg-sajnállak a' Japónok' Királyai' Fejedelmei, hogy a' Keresztény Papok annyi sok száz ezer Pogányokat térítének az igaz ISTENhez, elhagyatván vélek az ő Elejeknek Bálvány-Isteneiket, rendre fogdosák őket és minden napon ki-vízik bizonyos helyre holt arra készített hordók valának irtóztos kigyókkal épen félig töltve, mezitelenen vetkezteték a' kegyes Afzonyokat és Keresztény Szüzeket, belé-veték az hordókban, és rettenetes síkoltózással ordítással bódog Lelkeket bódog ISTENeknek a' Kigyók' mardosási között adák-meg, de még sem tértek vissza a' többi, kik ezen irtóztos kinoknak szemlélői vóltanak, az ő régi bálványozásokra, az egykor meg-ismért Igazságtól, míg ők-is hasonló rettenetes kinokkal meg nem ölettetének.

T A N U S Á G.

A' Krisztusban igazán hívő *resolutus* Keresztény embernek azért hogy az embereket magára ne haragítsa nem szabad magát e' Világhoz szabni, a' Vallásban lappangani, és az Igazságot fogva tartani, hanem tiszteli ez; hogy az Igazságról vallást tégyen, az Isten' Befédét szólja bátran, és Vallását ne szégyenlje. *Türk. Könyv. 3. Vajha hív avagy hideg vólnál, de mivel sem hív sem hideg nem vagy, hanem lágy-meleg, ki-okádlak tégedet az én fámól.* Jegyezzük-meg mindazáltal. Nem minden Igazságot mindenkör és mindenütt kell ki-mondani, mert más az Igazságot el-hallgatni, más Igazságot *simulálni* avagy tettetni, és olly szóval adni-elő valamelly dolgot, a' melly kettős útra vezet, ezt soha nem szabad tselekednünk, mert mindenkor bűn vagyon benne, amazz tőntül meg-tselekedhetjük. *Matt. 26. A' Tribunal eleibe czitáltatott Krisztusnak így szól*
a' Fő

a' Fő Pap: Nem ballod-e mit mondanak ezek a' bizonyságok te ellened, 's a' t. Jéhus pedig hallgat vala. Ugyan itt így szól azon Fő-Pap; Kénkeritelek tégedet az Élő Istenre, mondom ha te vagy ama' Kristus, Jéhus pedig monda: Te magad mondád. Jegyezzük-meg hát, mikor vagy az Isten' Ditsósége kívánja, vagy Felebarátom védelemben forog, ha én hallgatok, Vallásom 's Vallása mit tart, ha ki nem mondom, Vallásom 's *Confessio*m terhes *Calumniákkal* motskoltatnak az én hallgatásom miatt, már itt tartozom az Igazságot ki-mondani.

Az Abrahám' példáját úgy értem, Móf. 1 Könyv. 20. Abrahám látván azt, hogy ha ki-mondja az Igazságot, és nem politizál, dolga védelemben forog, Abimelek azért Gerárnak Királya, mikor tudakozna Sára felől Abrahámtól, nem meré meg-vallani, hogy Felesége volna a' Sára, hanem Húgának nevezé. Kérlek, olvasd meg ez egész Réft, igazán-is, mert a' mint vers. 11, 12. Felesége is volt, Húga is volt. Tselek irt 22: K. Szent Pál egyház' Sidónak máször Rómainak mondja magát, tehát énnékem-is, mikor nehéz az idő, szabad a' Vallásban élneskednem, hogy életemet meg-mentsem? Fel. Nem szabad, mert a' E. Pál fava nem politizálás, nem imide 's amoda való kifogás, hanem valóságos Ient Igazság volt, mindeniket jól mondja Ient Pál, azt-is hogy ő 'Sidó, mert Atyja Anyja 'Sidó vérből való, 'Sidó Vallást tartó ember volt; azt-is, hogy ő Római ember, mert *jure et privilegio* Római szabadsággal élő volt. Tarsus volt hazája úgy vagyion E. Pálnak, igen mezfze föld Rómától, az-is igaz, hogy sem Apja sem Anyja soha Rómába nem vóltanak, még-is ő Rómainak mondja magát, mert Julius Tsáfár egy néminémü *fidelitassáért* Tarsis Várossat Római szabadsággal ajándékozta vala meg, és fok helyeket a' Rómaiakhoz való hüse-

hüségért a' *Consulok* és a' *Trium-viratus*, noha az ő lakofi Rómában soha nem vóltak, úgyantsak Római szabadsággal ajándékozták 's tisztelték, Julius Imper. akaratjából. Ebben az értelemben nevezi magát Sz. Pál is Római Férjfiúnak.

Tanúljuk-meg ezekből: A' melly Ember a' Religióban áthatatlan *Promotio*ért Betsületért azt könnyen tseréli, a' nem vólt KRISTUS' Tanítványa. A' ki Én Tanítványom akar lenni, végye-fel az ő Kereftit és kövessen Engemet. Idvezítönk' Szavai.

Sz. Pál Apostol Tselek. irt Könyv. 16: ezt jegyzi-meg, hogy mikor ök Barnabással Lystrában prédikállottak, és a' maz Annyméhétől fogva Sántát egy favokkal meg-gyógyították volna, a' Lystrabéliek Bikákat koforuztanak-meg, és nékiek meg akarják vala áldozni: Ma éppen illyen *Comediás* Világ vagyion az *ambitiosus* Emberek közt. Vagyion egy *Preco* a' ki félllyel jár, és ezt kérdi: Kinek vagyion kotzkára kótyavetyére való Lelke, Hiti Vallása? Judás elő áll az ő Seregével 's azt kérdi? Mit ákartok nékem adni, van nékem, el-adom Hitemet Lelkemet Vallásomat, tsak adjatok valami tíftséget. Meg-jelenik a' Sátán köztök, 's inútatja a' Világot, ezt mondván: *Hac Omnia tibi dabo.* De ama' felid Lelkü JÉHUS ezt mondja: *Mi haszna vagyion, ha valaki mind e' Világot meg-nyerte, a' Lelke pediglen el-kárhozott.* Mát. 16: 26. Mert a' ki győzedelmes lézen, Fejér Ruhában azt öltöztetem, és azt tselek-fem, hogy az én Istenemnek Templomában üljön mind örökké, a' ki pedig lágy-meleg, ezt ki-okádom az én fájamból.

A' mi Tífütünk ez: (1.) Kereftyén Ember ne jádžál Apostoli Szent, de együgyü minden külső Pompa nélkül való Vallásoddal, ne tántorogj *Confessio*jidban, Vallástételeidben, és a' Religióban ne élneskedj, ne sántálj két-felé, mint Illyés feddi vala az Acháb' Vallásában a' Báál' tíftele-

tire *promotion*nak reménsége alatt fiető embereket, mert a minthogy minden ember életét úgy meg-határozta Isten, hogy senki azt az határt soha el nem kerülheti. *Jób. 14: 5.* úgy ki-is darabolta Isten és úgy el oltotta minden embereknek a' magok részeket az Egekben mint jó Paterfamilias, hogy kinek kinek a' mit magában el-rendelt adni itt a' Földön, senki bizony azt el nem fordítja 's töle el nem veheti. Julius Tsáfár mikor Tsáfárságra választaték eleiben mégyen egy Astronomus és meg-mondja a' Tsillagokból: Imperátor vigyázz magadra, mert ekkor 's ekkor meg-halé, el-jő az a' Nap, az Imperátor jó reggel fel-kél ágyából, készül a' Tanátsházban, bé-mégyen hozzá Felesége Calpurnia, a' nyakában borúl, és úgy kéri sírva az Imperátort ne menjen-fel a' Tanátsházban, mert ő azon éjjel igen komorú álmodt, és tudja hogy az nap meg-hal ha fel mégyen. Nem gondol Felesége' firánkozó esdekléseivel, mikor menne az úton eleiben mégyen az Astrologus, meg-fóltja az Imperátor 's tsúfságképen így szól: *Adest dies*, amaz vízfőre felel: *adest sed nondum prateriit, laudabis solem ab Occasu*; az-az: *Felen vagyon ugyan a' nap, de még nem mult-el, dtsird O Király a' napot az ő le-menteléről.* Fel-méne a' Király a' Tanátsházban, és tulajdon baráti öfve kontzolván, a' meg-jövendőlt napon meg-ölék. E' érént ezt mondam úgy is ki-darabolta Isten minden Embernek az ő részét e' Világon, hogy azt senki ő töle el-nem fordíthatja, lépen magyarázza az Idvezítő azt az *Providentiát* Isteni gondviselést, *Mát. 10: 29. 30.* *Nemde nem meg-vehetné két verebcskét egy fillérre, de még-is csak egy sem esik azok közül a' Földre a' ti Atyátok' akaratja nélkül.* Néktek pedig Fejteknek haja fála-is mind fámán vagynak. 2.) Bíz Istenre Kerefnyén Ember magadat és minden dolgaiddat, ne okoskodj az Istenen fellyül és ne fiess, mert az Ur el-végezi a' mit

mit te benned el-kezdett. *Sólt. 138: 8.* ide tézém az Idvezítőnek ama' drága vígaftalását. *Mát. 6: 26.* *Tekintsetek az Égi madarakra, mert azok nem vetnek, sem aratnak, sem Tsürben nem takarnak, mindazáltal a' ti Mennyei Atyátok el-tartja őket.* *Nemde nem drágábbak vagytok-e ti azoknál? v. 30.* Ha Isten a' Mezőnek füveit így ruházza, (: értsed a' Liliumokat és egyéb mezei szép Virágokat:) *nemde nem sokkal inkább-e titeket, ob kltsin hitűek?* Gondold-meg Kerefnyén Ember (3.) melly rettenetes dolog az élő Istennek kezében esni, *Sid. 10: 26.* mert ha szabad akarat érént vétkezünk az igazságnak esméreti után, nintsen azután a' mi bűneinkért áldozat, hanem az Istennek neminémű rettenetes várása és a' tűznek lángja, melly meg-eméfti az Istennek ellenségit. Eregy már tagadd-meg Apostoli fént Vallásodat, és azzal nyert Világi Ditsőségedben meg-halván (: mert nints annál bizonyosabb hogy te-is meg-halé, sőt hamarabb mintha meg-maradtál volna:) tekints két-felé, meg-látod az Egekben Abrahámmal amaz Világ előtt ugyan nem igen betsületes, csak az ebek közt fetrengő, porban heverő mindeneknek tsúfját, az Apostoli fént Vallásban Protestánsok között meg holt Lázárt, kik a' Gazdaggal egy éjtfaka holtanak meg. Kiálts *Luk. 16: Atyám Abrahám borsásd el a' Lázárt, hadd mártsa az ő ujjának a' végét hideg vízben, és bivesittse-meg az én nyelvemet, mert gyötrettetem e' lángban:* de csak e' leléz Abrahámtól a' Felelet: *Fiam emlékezzél-meg arról, hogy te a' te Javaidat el-vetted a' te életedben.* Lázár-is az ő nyavajját (: bestelenségeit:) mostan pedig az vígaftaltatik, te pediglen gyötrettetel. Annak felette olvasd-meg a' Bibliában, monda pedig a' Gazdag: *Kérlek borsád-el a' Lázárt az én Atyámnak házához, mert vagynak énnékem öt Atyámfiái, és hogy ezekről bizonytságot tegyen nékiek, hogy ők-is e' gyötremeinek helyére ne jöjjenek.* Monda pe-

da pedig nékie Abrahám: *Vagyon Mó'sesek és Prófétájok hallgassák őket, a' Protestáns Eklésiákban tanító Mó'sesek és Próféták eleget kiáltanak a' töréseken, eleget kiáltják: Aljatok meg az utakon, ha nem fogadják a' már Pokolban kínlódó Gazdaggal együtt, mi arról nem tehetünk, mert a' Krístus' Erdemében hívő Lázárral, mi-is tsik az után futunk, a' fokfelé kapdosó, és még a' maga igazságától is Idveségét váró Gazdagnak-is mi ezt feleljük: Nintsen senki-ben másban Idveség, s a't. Tsel. 4:12. Oh melly fok Házak vannak ma-is, a' mellyekben el-ment a' maga igazságában bizakodó s idveségét onnan váró Gazdag az ő után, megholt, a' pokolban kínlódó lelkét nem tudja tsendesíteni, óhajtnak pokolban-is és vízfő sohajt Attyafiaira, hogyha ő precipitálta magát, bár tsak még e' Világban élő Attyafiai ne kövessék őtet, hogy a' pokolban ne essenek ők-is, tsak ez Abrahámtól a' felelet: a' Mó'ses és a' Próféták a' mit hittenek s vallottanak ők-is azt hidjék, attól el ne távozzanak. Mi az? Az egy Élő Istene kivül más Istent ne imádj, és senki előtt meg ne hajolj. 2. Idveségedet a' Jéfusnak elégtételén kivül ne keresd. 3. Hogy büneidet valaki a' Jéfuson kivül megbotsáthassa ne hidd. Róm. 3:24 4. Sz. élet nélkül senki az Istének országát meg nem láthatja, ennek pedig útja, hogy a' mi testünket, melly a' Sz. Lélek' lakó Temploma tisztán megtartsuk ama' napra, hogy mikor az el-jő, széplötelenül találatsék testünk és lelkünk, és a' Sátán mikor azzal akarna ditsekedni, hogy meg-győzött bennünket, megtsúfolta testünket, találatsék hazugságban. Igaz lehet Vallásod, de ha ez élet nintsen mellette, és a' Hithez jó-tselekedetet nem ragasztasz, nints reménségem Idveséged felől. Dan. 4:24. Tetsék tenéked, óh Király! az én tanácsom, és a' te vétkeidet igazsággal váltsd-meg, és a' te barmiságodat fegényekhez való irgalmaságoddal, (:alami'snálkodásoddal, :) és imé léfem orvosága a' te vétkeidnek.*

A M E N.

Oratio és elmélkedések